

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Заступник голови Приймальної комісії
проректор з наукової роботи
Київського національного університету**

імені Тараса Шевченка

Галина ЮСТИАНОВА

2025 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ ВСТУПУ ДО АСПІРАНТУРИ
на здобуття ступеня доктора філософії
(третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти)**

**ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ І - «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ТА СОЦІАЛЬНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ І2 - МЕДИЦИНА

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА «МЕДИЦИНА»

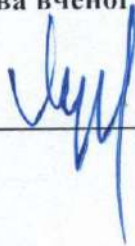
КИЇВ – 2025

УХВАЛЕНО

Вченою радою ННЦ «Інститут біології та медицини»

«24» 06 2025 р., протокол № 9

Голова вченої ради ННЦ «Інститут біології та медицини»

_____ Дмитро ЛУКАШОВ

Гарант освітньо-наукової програми Олена МЯЛОВИЦЬКА

Програма вступного випробування для вступу на навчання на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти, який дає право на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю **I2–Медицина** передбачає перевірку знань вступника щодо сучасного стану розвитку медичної науки та охорони здоров'я. Вона охоплює найважливіші розділи фундаментальної та клінічної медицини, знання яких є необхідними для здійснення наукової, клінічної та педагогічної діяльності фахівця найвищої кваліфікації. Вступник повинен продемонструвати високий ступінь володіння теоретичними та практичними навичками, базові знання загальних та спеціальних питань медицини, глибоке розуміння її теоретичних і методологічних основ, а також уміння застосовувати ці знання для вирішення науково-дослідницьких, клінічних та організаційно-методичних завдань. Програма ґрунтується на програмних результатах навчання освітньо-наукових програм ступеня *магістр* за спеціальністю **I2 – Медицина**.

Метою програми є встановлення вимог до знань, умінь, навичок, автономностей та комунікаційних здібностей вступників для успішного навчання в аспірантурі та виконання наукового дослідження за спеціальністю I2 «Медицина», навчально-методичне забезпечення підготовки до складання вступного іспиту до аспірантури за спеціальністю I2 «Медицина», що дозволить вступникам продемонструвати компетентності в галузь охорони здоров'я і соціального забезпечення та довести свій рівень професійної підготовки.

Завдання програми - дати уявлення вступникам до аспірантури про необхідний об'єм і зміст розділів і тем, які необхідні для вивчення і підготовки за спеціальністю I2 «Медицина».

Завдання вступного іспиту за спеціальністю I2 «Медицина» є виявити рівень теоретичної підготовки, оцінити набуті знання рівень умінь, навичок, автономностей та комунікацій вступників.

Вступний іспит до аспірантури за спеціальністю I2 «Медицина» проводиться у письмовій формі (тестові завдання), що дозволяє об'єктивно оцінити рівень володіння теоретичними знаннями та уміння їх застосовувати на практиці.

Кожне питання тестового завдання оцінюється в 2 бала. Максимальна кількість балів за вступний іспит до аспірантури за спеціальністю I2 «Медицина» становить 200 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Форма і програма вступного випробування є єдиними для доктора філософії за даною ОНП. Для успішного проходження іспиту вступникам необхідно продемонструвати рівень володіння матеріалом, передбачених даною програмою.

Рівень сформованості когнітивних здібностей, продемонстровані вступником в результаті складання вступного випробування, оцінюється за 200-бальною шкалою. Форма вступного випробування - іспит, що складається з

тестових завдань, що забезпечують оцінювання кваліфікаційних рівнів «Знання»/«Розуміння», «Застосування» та «Аналіз». Максимальна оцінка за тестову частину становить 200 балів, що дозволяє об'єктивно оцінити рівень володіння теоретичними знаннями та уміння їх застосовувати на практиці.

Кількість тестових завдань - 100 та передбачає тестові завдання з блоку 1 «Загальні питання з медицини» та блоку 2 «Питання обраної спеціальності» (навчальної дисципліни/наукового напрямку). Блок «Загальні питання з медицини» дозволяє оцінити фундаментальні знання із базових та клінічних дисциплін. Блок «Питання з обраної спеціалізації» оцінити знання із обраної спеціальності, зокрема:

- акушерство та гінекологія
- анестезіологія та інтенсивна терапія
- внутрішні хвороби
- гастроентерологія
- гематологія та трансфузіологія
- гігієна та професійна патологія
- дерматологія та венерологія
- дитяча хірургія
- ендокринологія
- загальна практика — сімейна медицина
- імунологія та алергологія
- інфекційні хвороби
- кардіологія
- нефрологія
- нейрохірургія
- онкологія
- офтальмологія
- оториноларингологія
- патологічна анатомія
- променева терапія
- психіатрія
- серцево-судинна хірургія
- соціальна медицина
- судова медицина
- травматологія та ортопедія
- урологія
- фтизіатрія
- хірургія

Вступний іспит до аспірантури складається з 2-х блоків тестових питань:

етап	зміст	бали
1 етап	Блок 1 «Загальні питання з медицини» складається із 50 тестових завдань	100

	Блок 2 «Питання з обраної спеціалізації» із 50 тестових завдань	100
	Всього	200

Для отримання 2 балів за тестове завдання множинного вибору, відповідь на питання має бути повною, не містити дистракторів. У випадку, якщо відповідь на тестове питання є неповною, відсутній один з необхідних варіантів відповіді - бали не нараховуються («0» балів).

БЛОК 1 «ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ З МЕДИЦИНИ»

ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Який із наведених показників є нормальним артеріальним тиском для дорослої здорової людини?

- A) 90/60 мм рт. ст.
- B) 120/80 мм рт. ст.
- C) 140/90 мм рт. ст.
- D) 160/100 мм рт. ст.
- E) 100/70 мм рт. ст.

Правильна відповідь: B

2. Який рівень доказовості є найвищим у доказовій медицині?

- A. Дослідження «випадок–контроль»
- B. Рандомізоване контрольоване дослідження
- C. Серія клінічних випадків
- D. Думка експертів
- E. Мета аналіз рандомізованих контрольованих досліджень

Правильна відповідь: E

3. Який з перерахованих показників найчастіше використовують для оцінки функції нирок?

- A. Рівень глюкози в крові
- B. Швидкість клубочкової фільтрації
- C. Концентрація альбуміну в плазмі
- D. Рівень лактату
- E. Осмолярність сечі

Правильна відповідь: B

4. Який із нижче наведених факторів найістотніше впливає на ефективність транспорту ліків через плазматичні мембрани?

- A) Розмір молекули
- B) Час напів виведення препарату
- C) Рівень циркуляції крові
- D) Плазматичний білковий зв'язок
- E) Плазматичний рН

Правильна відповідь: A

5. Який тип збудників викликає кір?

- A. Бактерії
- B. Віруси

- C. Гриби
 - D. Найпростіші
 - E. Гельмінти
- Правильна відповідь: B

6. При гіпокальціємії у хворого підвищений рівень паратиреоїдного гормону (ПТГ). Який патогенетичний механізм забезпечує цей стан?

- A) Надмірна секреція кальцитоніну щитоподібною залозою
 - B) Знижене всмоктування кальцію у кишечнику
 - C) Резистентність тканин до дії ПТГ
 - D) Недостатність вітаміну D
 - E) Порушення каналцевої реабсорбції кальцію у нирках
- Правильна відповідь: D

7. Який нейротрансмітер переважно збуджує передачу сигналу у синапсах центральної нервової системи?

- A) Серотонін
 - B) ГАМК (гамма-аміномасляна кислота)
 - C) Глутамат
 - D) Ацетилхолін
 - E) Дофамін
- Правильна відповідь: C

8. Який компонент крові відповідає за згортання?

- A. Еритроцити
- B. Лейкоцити
- C. Тромбоцити
- D. Плазма
- E. Гемоглобін

Правильна відповідь: C

9. При якій патології характерним є «метапластичний» тип регенерації епітелію шлунка?

- A) Гострий гастрит
- B) Хронічний атрофічний гастрит
- C) Виразкова хвороба шлунка
- D) Рак шлунка
- E) Геморагічний гастрит

Правильна відповідь: B

10. Який термін позначає здатність збудника викликати захворювання?

- A. Імуногенність
- B. Патогенність
- C. Вірулентність
- D. Контагіозність
- E. Летальність

Правильна відповідь: B

Рекомендована література

1. Empendium: основи клінічної медицини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://empendium.com>
2. Болтянський В.С., Клінічна медицина: навчальний посібник — Київ, 2020.

3. Гудзенко М.П., Загальна патологія: підручник — Львів, 2019.
4. Robbins Basic Pathology, 10th Edition, Kumar, Abbas, Aster — Elsevier, 2017.
5. Harrison's Principles of Internal Medicine, 20th Edition, Jameson et al. — McGraw-Hill, 2018.
6. Клінічна фармакологія: підручник / за ред. І.І. Мартиненка — Київ, 2021.
7. Evidence-Based Medicine: How to Practice and Teach EBM, Straus SE, Glasziou P., Richardson WS — Elsevier, 2018.
8. Стародубцев В.І., Медична біостатистика: навчальний посібник — Харків, 2019.
9. Медична етика і деонтологія: навчальний посібник — Київ, 2020.
10. Kelley's Textbook of Internal Medicine, 2nd Edition — Saunders, 2019.
11. Robbins and Cotran Pathologic Basis of Disease, 9th Edition, Kumar, Abbas, Aster — Elsevier, 2015.

БЛОК 2 «ПИТАННЯ З ОБРАНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ»

АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ

Вступник має продемонструвати знання базових теоретичних знань з питань організації акушерсько-гінекологічної допомоги, перебігу фізіологічної та патологічної вагітності, пологів та післяпологового періоду; сучасних стандартів надання допомоги при невідкладній акушерській та гінекологічній патології; ендокринної гінекології та з питань планування сім'ї.

Вступник має володіти знаннями:

- Інтерпретувати клінічну анатомію жіночих статевих органів та фізіологію репродуктивної системи.
- Методи обстеження гінекологічних хворих.
- Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань.
- Перебіг гінекологічної патології.
- Вміти диференціювати фізіологічні та патологічні процеси.
- Питання планування сім'ї.
- Клініку, діагностику та лікування окремих запальних захворювань в гінекологічній практиці.
- Клініку, діагностику та лікування окремих доброякісних новоутворень в гінекологічній практиці.
- Вміти диференціювати нозології.
- Сучасні стандарти надання допомоги при невідкладній акушерській та гінекологічній патології.

Рекомендована література

1. Акушерство: підручник (за ред. Б.М.Венцківського, Г.К.Степанківської, В.П.Лакатоша).- К.: ВСВ Медицина, 2020.- 648 с.
2. Гінекологія: підручник (за ред. Б.М.Венцківського, Г.К.Степанківської, М.Є. Яроцького).- К.: ВСВ Медицина, 2012.- 352 с.
3. Запорожан В.М., Чайка В.К., Маркін Л.Б. Акушерство і гінекологія (у 4-х томах): національний підручник: 2013
4. Obstetrics: textbook / V.I. Gryshchenko, M.O. Shcherbina, V.M. Ventskivskyi et al. — 2nd edition
5. Obstetrics: підручник англійською мовою (edit by I.B. Ventskivska).- К.: Medicine,2008.-334 р.
6. Gynecology: підручник англійською мовою (edit by I.B. Ventskivska).- К.: Medicine,2010.- 160 р.

АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ ТА ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ

Вступник має продемонструвати знання з дисципліни «Анестезіологія та інтенсивна терапія», а саме: методики проведення різних видів анестезіологічного забезпечення, їх особливості та можливі ускладнення; основи інтенсивної терапії; термінальні стани; трансфузія компонентів донорської крові, ускладнення гемотрансфузії та їх профілактика; протоколи серцево-легеневої реанімації; клініка, діагностика, лікування гострої дихальної недостатності, гострої ниркової та печінкової недостатності; гострі отруєння; коми; діагностика та корекція порушень водно-електролітного стану; травматичні ушкодження; тактика ведення пацієнтів в стані шоків.

Вступник має володіти знаннями:

- Основи реаніматології
- Лікування хворого в відділенні інтенсивної терапії
- Догляд за хворими в відділенні інтенсивної терапії
- Організації раціонального режиму хворого в відділенні інтенсивної терапії
- Теоретичні і практичні аспекти трансфузії препаратів донорської крові та кровозамінників
- Ускладнення при гемотрансфузії та заходи для їх профілактики і лікування
- Прояви термінальних станів та їх діагностику
- Стадії термінальних станів
- Гіпертензивний криз
- Гостра серцева недостатність.
- Гострий коронарний синдром
- Колапс
- Зупинка серця
- Заходи при проведенні серцево-легеневої реанімації
- Гострі порушення серцевого ритму
- Гостра ниркова недостатність
- Гостра печінкова недостатність
- Гостра дихальна недостатність (респіраторний дистрес-синдром)
- Порушенням свідомості
- Коми
- Асфіксія (у тому числі, при народженні)
- Синдром гострої крововтрати, у тому числі у польових умовах та при надзвичайних станах
- Гостра церебральна недостатність
- Електротравма
- Холодова, теплова травма, у т.ч. у польових умовах
- Гострі отруєння, у т.ч. бойовими отруйними речовинами
- Утоплення
- Гострі анафілактичні реакції
- Укуси змій, комах, тварин
- Судомний синдром
- Порушення кровообігу
- Шоки

Рекомендована література

1. Анестезіологія, інтенсивна терапія і реаніматологія : навчальний посібник (ВНЗ I-III р.а.) А.А. Ілько.- 2-е вид., переробл.і допов., «Медицина», Київ, 2018
2. Анестезіологія та інтесивна терапія / Л. П. Чепкій, Л.В.Усенко, Ю. Ю. Кобеляцький, С. О. Дубров; під редакцією Ф. С. Глумчера. - Київ: ВСВ "Медицина" 2021, 310-318 с.
3. Анестезіологія та інтенсивна терапія: підручник / Ф. С. Глумчер, Л. П.

4. Анестезіологія, інтенсивна терапія та невідкладні стани : навчальний посібник: за ред. проф. Владика А.С. та З.Д.Н.Т.України, д.мед.н., проф. Тарабріна О.О. Суми: Університетська книга, 2017
5. Симуляційна медицина. Досвід. Здобуття. Перспективи : навчальний посібник/ Запорожан В.М., Тарабрін О.О. Одеса: Університетська книга, 2018
6. Чепкий, Л. В. Усенко та ін.; ред. Ф. С . Глумчер. – 4-е вид, - К. : ВСВ «Медицина», 2021. – 360 с.
7. Екстрена та невідкладна медична допомога. У VI Т. IV. Клінічні маршрути (протоколи) пацієнта під час надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі: підручник для студ. Вищ. Навч. Закл. / Крилюк В.О. та ін. – Київ: Ожива. – 2020. – 300 с.

ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ

Вступник має продемонструвати знання основних етіологічних та патогенетичних факторів виникнення захворювань органів травлення, дихальної, серцево-судинної та сечовидільних систем; основи клінічного обстеження хворого, основні симптоми та синдроми при захворюваннях внутрішніх органів та їх оцінка, методичні основи фізикального обстеження хворого та семіологічна оцінка результатів обстеження хворого, клініко-діагностична інтерпретація показників найважливіших лабораторно-інструментальних досліджень в нормі та при даних захворюваннях; основні принципи лікування, прогнозу та профілактики.

Вступник має володіти знаннями:

- Фізикальне обстеження хворого із захворюваннями внутрішніх органів
- Алгоритми виділення провідного симптому або синдрому при захворюваннях внутрішніх органів.
- Алгоритми діагностики захворювань внутрішніх органів
- Стандартні методи обстеження (лабораторні та інструментальні) хворого із захворюваннями внутрішніх органів
- Критерії діагнозу захворювань внутрішніх органів.
- Диференційну діагностику захворювань.
- Алгоритми та стандартні схеми лікування захворювань внутрішніх органів, в тому числі прогноз модифікуючу терапію.
- Критерії діагностики та принципи надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах.
- Алгоритми надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах.
- Принципи організації раціонального харчування, режиму діяльності та відпочинку хворих із захворюваннями внутрішніх органів.
- Первинну та вторинну профілактику.
- Прогноз та працездатність хворих із захворюваннями внутрішніх органів
- Знати систему офіційного документообігу в професійній роботі лікаря.

Рекомендована література

1. Empendium: основи клінічної медицини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://empendium.com>
2. Внутрішні хвороби. У 2 т. Т. 1 / Л.В.Глушко, С.В.Федоров, І.М. Скрипник, М.М. Островський/ За ред. проф. Л.В.Глушка. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 680 с.
3. Внутрішні хвороби: Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / Керівник проекту Александра Кубец, гол. ред. Адріана Яремчук-Кочмарик, Анатолій Свінцицький; пер. з польск. – Краків: Практична медицина, 2018. – 1632 с.
4. Внутрішня медицина: poradnik лікарю загальної практики. /за ред. проф. А.С.Свінцицького – Медицина – 2014.- 1271с.
5. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини /за ред. проф. А.С.Свінцицького – Медицина – 2019. – 1008 с.

ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЯ

Вступник має продемонструвати знання з найбільш поширених синдромів та захворювань, що зустрічаються в гастроентерології та стосуються діагностики, диференційної діагностики, лікування і профілактики основних захворювань захворювань органів травлення.

Вступник має володіти знаннями:

- професійних завдань у відповідності з видами професійної діяльності (профілактичної, діагностичної, лікувальної, реабілітаційної);
- проведення повного обсягу діагностичних і лікувальних заходів відповідно до клінічних протоколів ведення хворих з основними хворобам шлунково-кишкового тракту;
- навичками збору анамнезу, фізикального обстеження пацієнтів з гастроентерологічною патологією, інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження;
- навичками постановки, обґрунтування і формулювання діагнозу, складати план обстеження пацієнтів, визначати тактику їх ведення;
- проводити профілактику і реабілітацію пацієнта з патологією шлунково-кишкового тракту, призначати і безпосередньо здійснювати лікування пацієнтів в госпітальних і амбулаторних умовах;
- обґрунтування клінічного діагнозу, плану обстеження і лікування, визначення працездатності і показань до госпіталізації.

Рекомендована література

1. Empendium: основи клінічної медицини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://empendium.com>
2. Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / А.С. Свінціцький, П. Гаєвські – Польща, Краків, Практична Медицина, 2018. – 1632 с.
3. Внутрішні хвороби: у 2 частинах, за редакцією Л.В. Глушка. – К. ВСВ «Медицина», 2019. – 680 с.
4. Гастроентерологія: підручник у 2-х томах / За редакцією Харченко Н.В.– 2-е вид., переробл., доповн. – Кіровоград.: Поліум, 2020– Т. 1. – 488 с.
5. Гастроентерологія: підручник у 2-х томах / За редакцією Харченко Н.В. – 2-е вид., переробл., доповн. – Кіровоград.: Поліум, 2020. – Т. 2. – 432 с.
6. Клінічне тлумачення й діагностичне значення лабораторних показників у загально-лікарській практиці: навчальний посібник. 2-е вид. / І.П. Катеринчук. – К: Медкнига; 2018. – 228 с.
7. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники, трактування змін: довідник-посібник, 26-е вид., змінене / за ред. Ю.М. Мостового. – К.: Центр ДЗК, 2019. – 791 с.
8. Функціональні розлади шлунково-кишкового тракту (Римські критерії IV – вибрані питання). / Т.Д. Звягінцева, І.М. Скрипник, С.М. Ткач, Н.В. Харченко. – К., 2017. – 56 с.

ГЕМАТОЛОГІЯ ТА ТРАНСФУЗИОЛОГІЯ

Вступник має продемонструвати знання про сучасні методи діагностики, лікування та профілактики захворювань крові та кровотворної системи. Дисципліна включає вивчення найновіших досягнень у галузі гематології та трансфузіології, розуміння механізмів розвитку гематологічних захворювань, а також засвоєння практичних навичок, необхідних для роботи з пацієнтами, які потребують переливання крові та її компонентів.

Вступник має володіти знаннями:

- проведення повного обсягу діагностичних і лікувальних заходів відповідно до клінічних протоколів ведення хворих на амбулаторному та госпітальному етапах;
- знань про компоненти крові, їх підготовку, зберігання та використання в клінічній практиці; вивчення принципів та показань до переливання крові та її компонентів, а також можливих ускладнень та методів їх запобігання.
- проведення трансфузій, моніторингу стану пацієнтів та надання невідкладної допомоги при ускладненнях, пов'язаних з трансфузією.
- інтерпретувати результати рутинних і спеціальних лабораторних методів дослідження, постановки, обґрунтування і формулювання діагнозу, складання плану обстеження пацієнтів.
- володіти методами профілактики, лікування і реабілітації пацієнтів з гематологічними захворюваннями, визначення працездатності і показань до госпіталізації пацієнтів.
- знання етичних питань та правових аспектів, пов'язаних з гематологічною та трансфузіологічною практикою.

Рекомендована література

1. Empendium: основи клінічної медицини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://empendium.com>
2. Бульда В.І., Родіонова І.О., Дзедман Н.А. Гематологічні захворювання в клінічній практиці/ Навчальний посібник/ Видавничий дім Медкнига, Київ-2022., 196с.
3. Вибрані лекції з лабораторної медицини. Частина 1. Гематологічні дослідження /Лаповець Л.Є., Лебедь Г.Б., Ястремська О.О., Луцик Б.Д., Порохнавець Л.Є, Акімова В.М., Залецький М.П. - Львів: Видавництво Тараса Сороки, 2011. – 338 с.
4. Клінічна біохімія / Підручник / за заг. редакцією Г.Г. Луньової. - К.: Атіка, 2013. – 1156 с.
5. Клінічна лабораторна діагностика. Практикум (3-є видання) / Л.Є. Лаповець, Б.Д. Луцик, Г.Б. Лебедь, Л.Є. Порохнавець, О.О. Ястремська, О.Ю. Андрушевська, І.П. Кокодиняк, Г.В. Максимюк, В.М. Акімова, Н.Д. Бойків, А.С. Кость, З.Я. Лавро. – Львів, 2019. – 252 с.
6. Клінічна біохімія / Редакція: С. Ангельські, М.Г. Домінічак, З. Якубовські. Видавництво «Персей», Польща, 2010. – 445 с.
7. Hanley J., McKernan A., Creagh M.D. et al. (2017) Guidelines for the management of acute joint bleeds and chronic synovitis in haemophilia: A United Kingdom Haemophilia Centre Doctors' Organisation (UKHCDO) guideline. Haemophilia, 23(4): 511–520. doi: 10.1111/hae.13201.
8. Colman RW, Hirsh J, Marder VJ, Salzman EW, editors. Hemostasis and thrombosis; basic principles and clinical practice, 5th ed. Philadelphia, PA: JB Lippincott Company, 2016. – 287p.
9. Harmening DM, editor. Clinical hematology and fundamentals of hemostasis, 5th ed. Philadelphia, PA: FA Davies Company, 2018. – 195p.

ГІГІЄНА ТА ПРОФЕСІЙНА ПАТОЛОГІЯ

Вступник має продемонструвати знання оцінки факторів навколишнього середовища та про наслідки їх негативного впливу на здоров'я людини та розробки заходів запобігання виникненню негативних зрушень у стані здоров'я та захворювань.

Вступник має володіти знаннями:

- впливу навколишнього середовища на здоров'я людини, її працездатність та тривалість життя, основі гігієнічні нормативи, вимоги та санітарні заходи, спрямовані на оздоровлення населених місць, умов життя та діяльності людини;
- гігієна праці: умови та характер праці, їх вплив на здоров'я, функціональний стан організму людини, основи гігієнічної регламентації та нормування окремих чинників виробничого середовища і трудового процесу; практичні заходи, спрямовані на профілактику шкідливого та небезпечного їх впливу на працівника.
- професійна патологія: етіологія, патогенез, діагностика, лікування, експертиза працездатності та медико-біологічна профілактика професійних захворювань, пов'язаних з впливом шкідливих чинників виробничого середовища та трудового процесу на організм працюючих.

Рекомендована література

1. Основи екології та профілактична медицина: підручник для медичних вищих 23 навчальних закладів I–III рівня акредитації. Затверджено МОЗ України / Д.О.Ластков, І.В.Сергета О.В. Швидкий та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.
2. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 720 с.
3. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Здоров'я, 2004. – 792 с.
4. Нікберг І. І. Гігієна з основами екології / І. І. Нікберг, І.В. Сергета, Л.І, Цимбалюк – К.: Здоров'я, 2001. – 504 с.
5. Загальна гігієна та екологія людини : навч. посіб. для студ. стомат. фтів / ред.: В. Г. Бардов, І. В. Сергета. – Вінниця : Нова Книга, 2002. – 216 с.
6. Hygiene and ecology / V.G Bardov, V.F. Moskalenko, S.T. Omelchuk, O.P. Yavorovsky et al. – 2-nd edition, updated. – Vinnitsia: Nova Khyha, 2018. – 688 p.
7. Збірник тестових завдань до державних випробувань з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я / В.Ф. Москаленко, В.Г. Бардов, О.П. Яворовський та ін. – Вінниця: Нова книга, 2012. – 200 с.
8. Тестові завдання і ситуаційні задачі з охорони праці в медичній галузі / За ред. О.П. Яворовського та І.В. Сергета. – К.: ВСВ “Медицина”, 2019. – 224 с.

ДЕРМАТОЛОГІЯ ТА ВЕНЕРОЛОГІЯ

Вступник має продемонструвати знання з дерматології – науку про хвороби шкіри, яка вивчає функцію та структуру шкіри в нормі та патології, взаємозв'язок захворювань шкіри з різноманітними патологічними станами організму, з'ясовує етіологію та патогенез різноманітних дерматозів, розробляє методи діагностики, лікування та профілактики захворювань шкіри; та венерології – науку, що вивчає епідеміологію, клінічну картину, діагностику, лікування та профілактику захворювань, що передаються статевим шляхом.

Вступник має володіти знаннями:

- Найбільш поширені клінічні симптоми і синдроми в дерматології та венерології
- Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених дерматовенерологічних захворювань
- Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених дерматовенерологічних захворювань
- Здійснювати прогноз щодо збереження здоров'я при найбільш поширених дерматовенерологічних захворюваннях
- Визначати основні етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених дерматовенерологічних захворювань

Рекомендована література

- 1) Коляденко В.Г. Шкірні та венеричні хвороби / В.Г. Коляденко, В.І.Степаненко, П.В.Федоричтаін. – Вінниця: Нова книга. –2006. – 421с. 3. Кравченко В.К. Шкірні та венеричні хвороби. – К., 1995. – 300 с.
- 2) Савчак В. Практична дерматологія : навч. посібник / В.Савчак, С. Галникіна. - К.: Укрмедкнига, 1998. – 508 с.
- 3) Степаненко В.І. Дерматологія, венерологія / В.І.Степаненко, М.М.Шупенько, О.О.Сизон та ін. :підруч. під заг. ред. д-ра мед.наук, проф. В.І Степаненка для студ. вищих мед. нач. закладів IV рівня акред. – К.: КИМ. – 2012. – 848 с.
- 4) Сизон О.О. Дерматологія, венерологія / За загальною редакцією О.О. Сизон. – Посібник для студентів, магістрів вищих навчальних закладів. – Львів: ТзОВ «Друк Захід», 2017. – 548с.
- 5) Сизон О.О. Дерматологія, венерологія в питаннях та відповідях / За загальною редакцією О.О. Сизон. – Посібник для студентів, магістрів вищих навчальних закладів. – Львів: ТзОВ «Друк Захід», 2017. – 180с.
- 6) Fitzpatrick's Dermatology in General Medicine, Eighth Edition, 2 Volume set 8th Edition. by Lowell Goldsmith (Author), Stephen Katz (Author), Barbara Gilchrest (Author), Amy Paller (Author), David Leffell (Author), Klaus Wolff (Author).
- 7) Dermatology: Fundamentals of Practice 1st Edition by Robin Graham-Brown BSc MBBS FRCP FRCPC (Author), Johnny Bourke MD MRCPI Cork (Author), Tim Cunliffe MBBS MRCGP (Author).

ДИТЯЧА ХІРУРГІЯ

Вступник має продемонструвати знання з етіології, патогенезу, типових та атипичних клінічних проявів, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, реабілітації хірургічної патології у дітей у межах, відповідних підготовці лікаря загального профілю з урахуванням особливості його спеціальності.

Вступник має володіти знаннями:

- Визначення тактики ведення дитини, хворої на основні хірургічні захворювання.
- Діагностувати невідкладні стани в клініці дитячої хірургії і надати екстрену медичну допомогу дитині.
- Виявляти різні клінічні прояви ускладнення і встановлювати попередній діагноз хірургічних захворювань та травм у дітей.

Рекомендована література

1. Дитяча хірургія : навч. посібник / О.О. Лосєв, М.Г. Мельниченко, І.Р. Діланян, Д.О. Самофалов ; за ред. О. О. Лосєва. –Одеса : ОНМедУ, 2012. — 224 с
2. Pediatricsurgery (Textbook / GrifoftheMinistryofHealthofUkraine / Odessa: ONMedU, 2019, 224 с.) LosevO.O., MelnychenkoM.G., andothers, only 7 people
3. Дитяча хірургія. Навчальний посібник. Частина 2. За ред. Толстаново О. К., Рибальченка В. Ф., Данилова О. А. та ін. Житомир «ПОЛІССЯ». – 2016. – с. 225, 322-331
4. Невідкладна хірургія органів черевної порожнини (стандарти організації та професійно – орієнтовані алгоритми надання медичної допомоги) / Заред. Фоміна П.Д., Усенко О.Ю.,Березницького Я.С. – К.: Бібліотека«Здоров'яУкраїни», 2018. — 354 с.

ЕНДОКРИНОЛОГІЯ

Вступник має продемонструвати знання про ендокринну систему, знання всіх захворювань ендокринних залоз, в першу чергу цукрового діабету, захворювань щитоподібної залози невідкладних станів при них; знання клінічного обстеження пацієнта, діагностики, проведення

диференціальної діагностики, лікування та профілактики захворювань ендокринної системи; діагностування та надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах.

Вступник має володіти знаннями:

- Організація ендокринологічної служби в країні та принципи диспансеризації хворих з ендокринною патологією
- Роль ендокринної системи в патогенезі захворювань внутрішніх органів;
- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори основних захворювань ендокринної системи.
- Виявляти основні варіанти перебігу та ускладнення основних захворювань ендокринної системи.
- Складати план обстеження хворих із основними захворюваннями ендокринної системи, обґрунтовувати застосування основних інвазивних та неінвазивних діагностичних методів і визначати показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення.
- На підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних захворюваннях ендокринної системи.
- Призначати лікування, проводити первинну та вторинну профілактику при основних захворюваннях ендокринної системи.

Рекомендована література

1. Ендокринологія: підручник (П.М. Боднар, Г.П. Михальчишин, Ю.І. Комісаренко та ін.) За ред. професора П.М. Боднара, - Вид. 3, перероб. та доп. – Вінниця. Нова Книга, 2013. – 480 с.
2. Ендокринологія: навч. посіб. для студ. вищ. мед. закладів / за ред. проф. П.М. Боднара. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 360с.
3. Невідкладні стани в ендокринології: навч. – метод. посіб. (М.В. Власенко, А.В. Паламарчук, В.С. Вернигородський та ін..) – К.: РВХ «ФЕРЗЬ», 2010. – 104с.
4. Зозуля І.С., Волосовець А.О., Шекера О.Г. та ін. Підручник. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога. 5-е видання Київ, 2023, 560 с.
5. За ред. Власенко М. В. Медкнига Інтенсивна терапія в ендокринології (невідкладні стани), Тернопіль 2021 р , 144 с
6. Шідловський В.О., Паньків В.І. Автоімунний тиреоїдит у новій реальності Укрмедкнига , Тернопіль , 2021 , 278 с
7. Endocrinology: Textbook (Ed. by prof. Petro M. Bodnar. – 2th ed. – Vinnytsia: Нова Книга, 2012. – 328 pp.

ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА — СІМЕЙНА МЕДИЦИНА

Вступник має продемонструвати знання з принципів організації та надання первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД) та невідкладної допомоги при найпоширеніших неінфекційних хронічних захворюваннях, інфекційних хворобах, ведення яких входить до компетенції сімейного лікаря.

Вступник має володіти знаннями:

- Місце сімейної медицини у загальній структурі охорони здоров'я
- Принципи організації роботи та надання медичної допомоги в умовах денного та домашнього стаціонару поліклініки;
- Знати основні прояви, чинники ризику, принципи лікування основних найбільш поширених захворювань з метою їх профілактики, раннього виявлення та своєчасного надання необхідної допомоги;
- Знати критерії груп інвалідності.

- Знати правила ведення медичної та обліково-звітної документації, що використовується сімейним лікарем

Рекомендована література

1. Власенко М.В., Галицька В.В. Посібник для сімейних лікарів з ведення хворих на цукровий діабет.- Вінниця, 2016.-46 с.
2. Сімейна медицина: У 3 кн. — Кн. 1: Загальні питання сімейної медицини: Підручник для мед. ВНЗ IV рів. акред. Затверджено МОН, Рекомендовано МОЗ / За ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі, Г.С. Попік. — К., 2013. — 672 с.
3. Сімейна медицина: у 3 кн. — Кн.2: Симптоми і синдроми в клініці внутрішніх хвороб: Підручник для мед. ВНЗ IV р.а. Затверджено МОН, Рекомендовано МОЗ / За ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі. — К., 2016. — 456 с.
4. Сімейна медицина: у 3 кн. — Кн. 3: Спеціальна частина. Поліпрофільність загальної лікарської практики: Підручник для мед. ВНЗ IV р. а. Затверджено МОН / За ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі. — К., 2017. — 680 с.
5. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Хімїон Л.В. та ін. Актуальні питання внутрішніх хвороб у практиці сімейного лікаря. – Видавничий дім Заславський. -К., 2018. – 600 с.
6. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Долженко М.М. та ін. Актуальні питання серцево-судинних хвороб у практиці сімейного лікаря. – Видавничий дім Заславський. – К., 2017. – 414 с.
7. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Рошїн Г.Г. та ін. Актуальні питання медицини катастроф у практиці сімейного лікаря. – Видавничий дім Заславський. - К., 2017. – 288 с.
8. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Губський Ю.І. та ін. Актуальні питання паліативної та хоспісної допомоги у практиці сімейного лікаря. – Видавничий дім Заславський. - К., 2017. – 208 с.
9. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Кузнецова Л.В. та ін. Актуальні питання алергології в практиці сімейного лікаря. – Видавничий дім Заславський. - К., 2016. – 324 с.
10. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Зозуля І.С. та ін. Актуальні питання медицини невідкладних станів у практиці сімейного лікаря. – Видавничий дім Заславський. - К., 2016. – 124 с.
11. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Стаднюк Л.А. та ін. Актуальні питання геронтології і геріатрії у практиці сімейного лікаря. – Видавничий дім Заславський. – К., 2015. – 530 с.
12. Іванова Д.Д. Актуальні питання нефрології в практиці сімейного лікаря. – Видавничий дім Заславський. – К., 2015. – 328 с.
13. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Бережний В.В. та ін. Актуальні питання педіатрії у практиці сімейного лікаря. – Видавничий дім Заславський. – К., 2015. – 342 с.

ІМУНОЛОГІЯ ТА АЛЕРГОЛОГІЯ

Вступник має продемонструвати знання методів клінічного, лабораторного, функціонального обстеження імунної системи, визначення характеру, принципів діагностики і лікування імунологічних та алергологічних порушень у хворих з різною патологією, виявлення клінічних, гематологічних та імунологічних ознак імунних порушень у хворих з гострою, рецидивуючою та хронічною патологією, постановки клінічного діагнозу, призначення адекватної терапії та оцінки її ефективності при алергічних захворюваннях та патологічних станах імунної системи.

Вступник має володіти знаннями:

- методи клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики, що використовуються у клінічній імунології та алергології та їх інформаційну цінність.
- скласти план обстеження хворого при імунодефіцитних, пухлинних, аутоімунних та алергічних захворюваннях та їх ускладненнях.
- методиками клінічного, лабораторного, та різних видів специфічного імунологічного та алергологічного обстеження.
- інтерпретувати результати імунологічних методів дослідження з урахуванням імунологічних процесів, віку хворого, стану здоров'я, пори року.

- виявляти взаємозв'язок патогенезу захворювання та його клінічних проявів із порушеннями у різних ланках імунної системи.
- класифікувати симптоми та синдроми імунологічних порушень. Проводити диференційну діагностику спадкових та набутих імунних порушень при різній патології на підставі імунологічного анамнезу, аналізу генеалогічного дерева, даних клінічного та лабораторного обстеження хворого.
- принципи призначення імунокоригуючої, біологічної та протиалергічної терапії та вміння оцінити їх ефективність.

Рекомендована література

1. Алергологія: підручник за ред. Вороненка Ю.В., Кузнецової Л.В.-К., 2008.-366 с.
2. Анафілаксія // Монографія за редакцією Кузнецової Л.В. та співавторів//Київ 2014—228 с.
3. Андрейчин М.А., Чоп'як В.В., Господарський І.Я. Клінічна імунологія та алергологія.- Тернопіль "Укрмедкнига", 2005.- 372 с.
4. «Клінічна імунологія та алергологія» Підручник за ред. проф. Г.М. Дранніка.- К.:Здоров'я, 2006.-888 с.
5. Казмірчук В.Є., Ковальчук Л.В. Клінічна імунологія та алергологія.- Вінниця: НОВА КНИГА.-2006.-528 с.
6. Біловол О.М., Кравчун П.Г.,Бабаджан В.Д., Кузнецова Л.В. Клінічна імунологія та алергологія Харків «Гриф», -2011,-550 с.
7. Чоп'як В.В., Потьомкіна Г.О., Гаврилюк А.М. та ін. Клінічна імунологія та алергологія: навчальний посібник (ВНЗ III—IV р. а.) Львів: вид. «Медицина», 2017.-224 с.
8. Соколенко В.Л., Соколенко С.В. Прикладна імунологія. Навчально-методичний посібник – Черкаси: Вид. від. ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2011. – 60 с.

ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ

Вступник має продемонструвати знання з діагностики інфекційних хвороб та їхніх ускладнень, раціональне лікування, вибір оптимальної тактики в разі надання невідкладної допомоги.

Вступник має володіти знаннями:

- вікові особливості основних нозологічних форм, особливо інфекційні хвороби, що значно поширені і які мають тенденцію до епідемічного поширення;
- етіологію хвороби (основні властивості збудника, фактори патогенності, стійкість у зовнішньому середовищі чутливість, резистентність до хіміотерапевтичних препаратів);
- епідеміологію хвороби (механізм, шляхи та фактори передачі збудника, сезонність, вікові особливості);
- патогенез хвороби та основні клінічні симптоми;
- клінічну класифікацію;
- клінічні прояви хвороби в різні її періоди перебігу, варіанти клінічного перебігу;
- ускладнення та наслідки;
- принципи і методи лабораторної діагностики з урахуванням періоду хвороби;
- диференційну діагностику з інфекційними та неінфекційними хворобами;
- основні принципи лікування;
- критичні стани, які можуть виникнути;
- тактику лікаря щодо надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі;
- можливості лікування хворого в амбулаторних умовах і тактику лікаря при лікуванні;
- перелік інфекційних хвороб, що вимагають обов'язкової госпіталізації незалежно від важкості перебігу.

Рекомендована література

1. Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 688 с.
2. Інфекційні хвороби: підручник / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін.; за ред. В.М. Козька. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
3. Медична паразитологія з ентомологією: навч. посібник / В.М. Козько, В.В. М'ясоєдов, Г.О. Соломенник та ін.; за ред. В.М. Козька, В.В. М'ясоєдова. – 2-е вид., виправл. – Київ: ВСВ «Медицина», 2017. – 336 с.
4. Тропічні хвороби: навч. посіб. / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 356 с.

КАРДІОЛОГІЯ

Вступник має продемонструвати необхідні знання з епідеміології серцево-судинних захворювань, їх етіології та патогенезу з акцентом на надбання навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, проведенні диференціальної діагностики, аналізу сучасних методів діагностики та лікування найбільш розповсюджених захворювань, чіткий алгоритм дій при невідкладних станах та вміння проводити диференційну діагностику при цьому.

Вступник має володіти знаннями:

- навички вирішення завдань відповідно до видів професійної діяльності (профілактичної, діагностичної, лікувальної, реабілітаційної);
- знання повного обсягу діагностичних процедур відповідно до клінічних протоколів ведення кардіологічної патології як на госпітальному, так і на амбулаторному етапах;
- навички збору анамнезу і клінічного обстеження пацієнтів кардіологічної патології, інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження;
- навички для встановлення, обґрунтування і формулювання діагнозу, складання плану обстеження пацієнтів, визначення тактики їх ведення;
- проводити профілактику, лікування і реабілітацію пацієнта з кардіологічною патологією, призначати і безпосередньо здійснювати лікування пацієнтів як і на госпітальному, так і на амбулаторному етапах;
- навички надання невідкладної допомоги пацієнтам з кардіологічною патологією на основі сучасних протоколів та настанов.

Рекомендована література

1. Empendium: основи клінічної медицини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://empendium.com>
2. Внутрішні хвороби. У 2 т. Т. 1 / Л.В.Глушко, С.В.Федоров, І.М. Скрипник, М.М. Островський/ За ред. проф. Л.В.Глушка. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 680 с.
3. Внутрішні хвороби: Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / Керівник проекту Александра Кубец, гол. ред. Адріана Яремчук-Кочмарик, Анатолій Свінцицький; пер. з польск. – Краків: Практична медицина, 2018. – 1632 с.
4. Внутрішня медицина: poradnik лікарю загальної практики. /за ред. проф. А.С.Свінцицького – Медицина – 2014.- 1271с.
5. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 № 1269 «Про затвердження та впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги» Екстрена медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол
6. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г, Долженко М.М. та співав. //Актуальні питання серцево-судинних хвороб у практиці сімейного лікаря Видавництво «Заславський», 412 ст., 2016
7. Невідкладна допомога в кардіології. Навчальний посібник під редакцією Долженко М.М.- К. Наукова думка. - 2018. – 412 с.
8. Atrial Fibrillation (Management of) ESC Clinical Practice Guidelines 2016

9. ESC Guidelines for the diagnosis and management of acute pulmonary embolism developed in collaboration with the European Respiratory Society (ERS) 2019
10. ESC Guidelines for the management of patients with supraventricular tachycardia (ESC-AEPC) 2019
11. Guidelines for the Early Management of Patients With Acute Ischemic Stroke. A Guideline for Healthcare Professionals From the American Heart Association/American Stroke Association, 2018

НЕФРОЛОГІЯ

Вступник має продемонструвати знання з нефрології, а саме: хронічної хвороби нирок, її сучасної класифікації, гострого та хронічного гломерулонефриту, нефротичного синдрому, гострої та хронічної ниркової недостатності, методів нирково-замісної терапії, а також деяких вторинних нефропатій.

Вступник має володіти знаннями:

- клінічні прояви хвороб сечовидільної системи, ідентифікувати наявність критеріїв їх діагностики у пацієнта;
- проводити диференційну діагностику основних синдромів та нозологій; визначати етапи перебігу хвороб нирок, їх прогноз, методи лікування та профілактики;
- інтерпретувати отримані дані лабораторно інструментального обстеження, обґрунтувати попередній діагноз;
- призначати методи додаткових лабораторно-інструментальних обстежень, проаналізувати та узагальнити отримані результати, знайти відхилення від норми у їх значеннях та використати їх для обґрунтування клінічного діагнозу;
- відокремити симптоми хвороби пацієнта, що не характерні для певної нозології, проаналізувати ймовірну причину їх виникнення, сформулювати особливості перебігу хвороби пацієнта;
- проводити діагностику хвороб сечовидільної системи, планувати лікування з врахуванням нормативних документів;
- показання до лікування за допомогою різних видів гемодіалізу;
- визначати етапи попередження розвитку хвороб;
- надавати невідкладну допомогу при гострій нирковій недостатності, гіпертензивних кризах у ниркових хворих, уремії.

Рекомендована література

1. Empendium: основи клінічної медицини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://empendium.com>
2. Davidson's Principles and Practice of Medicine 23rd Edition. Editors: Stuart Ralston, Ian Penman, Mark Strachan Richard Hobson. Elsevier. - 2018. – 1440 p.
3. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи нормативні показники, трактування змін /ред.. Мостовий Ю.М. Вінниця, 29 вид. 2023, 800 с.
4. РЕЄСТР медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги, уніфіковані протоколи <https://www.dec.gov.ua/mtd/home/> Швед М.І. Основи внутрішньої медицини. Посібник для студентів IV-V курсів медичного факультету / М.І. Швед, Н.В. Пасечко. – К: Укрмедкнига, 2019. – 828 с.

НЕЙРОХІРУРГІЯ

Вступник має продемонструвати знання з найбільш поширених нейрохірургічних захворювань, визначати етіологічні і патогенетичні фактори, визначати тактику ведення хворих та аналізувати

дані допоміжних обстежень, оцінювати типову клінічну картину та ставити попередній діагноз основних нейрохірургічних захворювань, аналізувати основні показники лабораторно-інструментальних методів дослідження, ставити діагноз та надавати екстрену медичну допомогу хворим при невідкладних станах.

Вступник має володіти знаннями:

- загальні питання організації нейрохірургічної допомоги дорослому населенню, організацію роботи швидкої та невідкладної допомоги;
- топографічну анатомію центральної та периферійної нервової системи у віковому аспекті;
- основні питання нормальної та патологічної фізіології центральної і периферійної нервової системи;
- взаємозв'язок функціональних систем організму та рівні їх регуляції;
- причини виникнення патологічних процесів, механізм їх розвитку, клінічні прояви;
- основи водно-електролітного обміну, кислотно-лужний баланс, можливі типи їх порушень та принципи лікування в різних вікових групах;
- механізм набряку та дислокації мозку, гіпертензійного синдрому, принципи їх усунення;
- загальні функціональні методи обстеження при нейрохірургічній патології;
- питання асептики та антисептики в нейрохірургії;
- принципи, заходи і методи знеболення в нейрохірургії, питання інтенсивної терапії та реанімації у дорослих та дітей;
- покази до застосування рентгенологічних та радіологічних методів дослідження в нейрохірургії;
- клінічну симптоматику основних нейрохірургічних захворювань центральної та периферійної нервової системи у дорослих та дітей, їх профілактику, диференційну діагностику та лікування;
- клінічну симптоматику пограничних станів в нейрохірургічній практиці;
- принципи підготовки до операції і ведення післяопераційного періоду;
- застосування фізіотерапії та відновного лікування, покази та протипокази для санаторно-курортного лікування;
- питання тимчасової та стійкої втрати працездатності при нейрохірургічних захворюваннях, організацію лікарсько-трудоваї експертизи;
- організацію диспансерного спостереження за нейрохірургічними хворими, проблеми профілактики нейрохірургічних захворювань.

Рекомендована література

1. Нейрохірургія. — 2-ге вид. // Цимбалюк В.І. — Вінниця : Нова Книга, 2020.— 360 с.
2. Нейрохірургія: навч. посіб. / В. О. П'ятикоп, І. О. Кутовий, А. В. Козаченко та ін. ; за ред. В.О. П'ятикопа. — К. : Медицина, 2019. — 152 с
3. Aminoff's Neurology and General Medicine. 6th Edition. Editors: Aminoff MS, Josephson A. Academic Press; 2021. 1230 p.
4. Bajsarowicz P, Prakash I, Lamoureux J et al. Nonsurgical acute traumatic subdural hematoma: what is the risk? J Neurosurg 2015;123(5):1176-83.

ОНКОЛОГІЯ

Вступник має продемонструвати знання етіології, патогенезу, генетичних та молекулярних основ розвитку злоякісних новоутворень, діагностики та лікування онкологічних захворювань.

Вступник має володіти знаннями:

- принципи діагностики і лікування онкологічних хворих;
- основні нозологічні форми злоякісних пухлин, їх клінічні прояви,
- особливості перебігу і методи діагностики та лікування;
- організація онкологічної допомоги, профілактика, рання діагностика злоякісних пухлин та реабілітація пацієнтів;
- визначення тактики лікаря загального профілю при підозрі на наявність злоякісної пухлини;
- знання з радіаційної медицини;
- визначення етіологічних, патогенетичних факторів та клінічних проявів загальних і місцевих променевих уражень, тактики ведення постраждалих, які зазнали дії іонізуючого опромінення, засоби профілактики променевого впливу;
- вивчення біологічної дії іонізуючого випромінювання на організм людини;
- прогнозування можливих наслідків зовнішнього і внутрішнього опромінення;
- засвоєння основних соціальних, санітарно-гігієнічних, екологічних та психологічних аспектів аварій на атомних виробництвах (за моделлю аварії на Чорнобильській АЕС);
- принципи медичного сортування постраждалих від дії іонізуючого випромінювання на догоспітальному і госпітальному етапах евакуації.

Рекомендована література

1. Клінічна онкологія: навч.посібник / за ред. Ю. В. Москаленко, І.О. Винниченко, Р.А. Москаленко – СумДУ: ВСВ “Медицина”, 2020. 212 с.
2. Винниченко І.О. Класифікація TNM (сьоме видання) та тестові питання з онкології./ І.О. Винниченко, Ю.В. Москаленко, О.І. Винниченко Навчальний посібник для студентів та онкологів // СумДУ, 2017. – 175 с.
3. Онкологія./ За редакцією академіка НАМН України Г.В. Бондаря, члена-кореспондента НАМН України Ю.В. Думанського, професора О.Ю. Поповича. – К., Медицина, 2013. – 544 с.
4. Вибрані лекції з клінічної онкології / Під загальною редакцією акад. АМНУ Бондаря Г.В. і проф. Антипової С.В. – Луганськ, 2008. – 580 с.
5. Бондар Г.В., Вітенко І.С., Попович О.Ю. Паліативна медична допомога. Донецьк, Донеччина. - 2004. –150с.
6. Касевич Н. М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В. І. Литвиненка. К. : Медицина, 2017. – 424 с.

ОФТАЛЬМОЛОГІЯ

Вступник має продемонструвати знання термінології, діагностичних та лікувальних прийомів в медичній діяльності пов'язаній із наданням кваліфікованої медичної допомоги хворим на весь спектр захворювань органу зору з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта та його ставлення до хвороби, складання плану обстеження офтальмологічного хворого та інтерпретації результатів дослідження, надання долікарської, лікувально-профілактичної та санітарно-профілактичної допомоги, першої термінової медичної допомоги при гострих захворюваннях і травмах.

Вступник має володіти знаннями:

- Найбільш поширені клінічні симптоми і синдроми в офтальмології
- Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених офтальмологічних захворювань
- Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених офтальмологічних захворювань
- Здійснювати прогноз щодо збереження зору та працездатності при найбільш поширених офтальмологічних захворюваннях

- Визначати основні етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених офтальмологічних захворювань
- Тракувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених офтальмологічних захворювань
- Визначати зв'язок захворювання органа зору з патологічними процесами в організмі хворого
- Діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах в офтальмологічній клініці
- Призначення лікування при офтальмологічних захворюваннях хворим, згідно сучасних протоколів

Рекомендована література

1. «Офтальмологія» підручник. За редакцією Г.Д.Жабоедова, Р.Л. Скрипник, К.:«Медицина»,2011.- 378с.
2. Ophthalmology: textbook / O.P. Vitovska, P.A. Bezditko, I.M. Bezkorovayna et al. — 2nd edition К.:«Медицина»,2017.- 648с
3. Терапевтична офтальмологія. Посібник з офтальмології. За редакцією Г.Д. Жабоедова, Кіреєв В.В.:«Здоров'я»,2013.- 343с.
4. Ophthalmology. Practical course. (Офтальмологія. Практичний курс.) Vitovska O.: 2021, 143 P
5. Данілічев В.І. "Сучасна офтальмологія"- М.2003.
6. Дрожжина Г.І. Запальні захворювання повік. - Одеса: «Астропринт», 2012. - 96 с.

ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ

Вступник має продемонструвати знання термінології, діагностичних та лікувальних прийомів в медичній діяльності пов'язаній із наданням кваліфікованої медичної допомоги хворим на весь спектр захворювань вуха, горла та носа з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта та його ставлення до хвороби; складання плану обстеження отоларингологічного хворого та інтерпретації результатів дослідження, надання долікарняної лікувально-профілактичної та санітарно-профілактичної допомоги, першої термінової медичної допомоги при гострих захворюваннях і нещасних випадках.

Вступник має володіти знаннями:

- Найбільш поширені клінічні симптоми і синдроми в клініці отоларингологічних хвороб
- Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених захворювань вуха, горла та носа
- Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених захворювань вуха, горла та носа
- Здійснювати прогноз життя та працездатності при найбільш поширених захворювань вуха, горла та носа
- Визначати основні етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань вуха, горла та носа
- Тракувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених захворювань вуха, горла та носа
- Діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах в клініці захворювань вуха, горла та носа
- Призначення лікування хворим при захворюваннях вуха, горла та носа, згідно сучасних протоколів

Рекомендована література

1. Клінічна анатомія, фізіологія органу слуху і рівноваги та методи дослідження носа, приносних пазух, глотки, стравоходу, гортані, трахеї та бронхів: Навчальний посібник /

- О.Г.Плаксивий, С.А.Левицька, І.В.Калуцький, О.О.Мазур, О.Л.Геруш, О.Д.Сапунков, К.І.Яковець. – Чернівці: ВДНЗ України «БДМУ», 2019. – 126 с.
2. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження в отології: Навчальний посібник / О.Г.Плаксивий, С.А.Левицька, І.В.Калуцький, О.Л.Геруш, О.Д.Сапунков, К.І.Яковець. – Чернівці: ВДНЗ України «БДМУ», 2019. – 150 с.
 3. Косаковський А. Л., Лайко А. А., Косаківська І. А., Синяченко В. В., Бредун О. Ю., Гавриленко Ю. В., Сапунков О. Д., Мошич О. П. Дитяча оториноларингологія. Збірник тестових завдань: навчальний посібник. -К.: НМАПО імені П. Л. Шупика, 2019. -272 с.
 4. Мітін Ю.В., Науменко О.М., Деева Ю.В. та ін. Посібник до практичних занять з оториноларингології для викладання за кредитно-модульною системою К.: «Медицина», 2013. — 136 с.
 5. Посібник «Ургентная оториноларингология» Науменко А.Н., Васильев В.М., Деева Ю.В. Київ, 2013 р.
 6. Otorhinolaryngology: підручник / Yu.V.Mitin, Yu.V.Deeva, М.М. Zavaliiy. — К.: ВСВ «Медицина», 2010. – 472 с.
 7. ENT: anatomy, physiology and examination: Textbook / S.A.Levitskaya, O.G.Plaksyvi, I.V.Kalutskyi, O.O.Mazur, O.L.Gerush, O.D.Sapunkov, K.I.Yakovets. - Chernivtsi: HSEE of Ukrainy "BSMU", 2020. - 96 p.

ПАТОЛОГІЧНА АНАТОМІЯ

Вступник має продемонструвати знання встановлення морфологічного субстрату захворювань, патологічних процесів і станів на різних рівнях та стадіях хвороби, компетентностей і практичних, клініко-анатомічного аналізу для діагностики структурних основ патологічних процесів і найважливіших захворювань людини.

Вступник має володіти знаннями:

- Морфологічні прояви загальних патологічних процесів: етіологію, патогенез, морфологічну характеристику та наслідки.
- Діагностувати та інтерпретувати морфологічні прояви хвороб.
- Вимоги щодо процесінгу біоматеріалу для молекулярно-генетичного дослідження (ішемія, фіксація, вибір репрезентативних зразків, процесінг тощо).
- Діагностувати та інтерпретувати основні морфологічні прояви інфекційних хвороб.
- Діагностувати онкоморфологічні процеси на підставі основних принципів класифікації новоутворень, визначати діагностичну доцільність використання додаткових методів морфологічного дослідження.

Рекомендована література

1. Атлас мікропрепаратів з патоморфології / І.І. Старченко, Б.М. Филенко, Н.В.Ройко та ін.; ВДНЗУ “УМСА”.- Полтава, 2018.-208с
2. Добраякісні новоутворення кісток щелепно-лицевої ділянки у дітей / П.І. Ткаченко, І.І.Старченко, С.О. Білокінь [та ін.] – П.: “УМСА”, 2016. – 85с
3. Загальна патоморфологія / І.І. Старченко, Н.В. Ройко, Б.М. Филенко [та ін.] – Полтава, 2016. – 136с.
4. Методики морфологічних досліджень / М.М. Багрій, В.А. Діброва, О.Г. Пападинець, М.І. Грищук; за ред.. М.М. Багрія, В.А. Діброви. – Вінниця: Нова Книга, 2016. – 328с.
5. Новоутворення щелепно-лицевої ділянки у дітей / П.І. Ткаченко, І.І. Старченко, С.О. Білокінь та ін. – Полтава: Тов. “АСМІ” 2018. – 190с.
6. Основи патології за Роббінсом: у 2 томах. Том 1 / Віней Кумар, Абул К.Аббас, Джон К. Астер; переклад 10-го англ. видання. Видавництво:Всеукраїнське спеціалізоване видавництво “Медицина”. – Х П. – 2019. – 420с.

7. Патологія статевої та ендокринної систем / Т.В. Новосельцева, Б.М. Филенко, Н.І. Гасюк. – Полтава: ТОВ “АСМІ”, 2015. – 199с.
8. Патоморфологія : збірник тестових завдань : навч. посіб. / І.І. Старченко, Б.М. Филенко, Н.В. Ройко, С.А. Проскурня ; УМСА. – Полтава : УМСА, 2020. –239с.
9. Патоморфологія : нац.. підруч. / В.Д. Марковський, В.О. Туманський, І.В. Сорокіна [та ін.]; за ред.. В.Д. Марковського, В.О. Туманського. – К.: ВСВ «Медицина», 2015. – 936с.
10. Патоморфологія основних захворювань ендокринної системи : навч. посіб. / І.І. Старченко, С.М. Совгіря, Б.М. Филенко, С.А. Проскурня, Н.І. Винник. – Полтава : ПДМУ, 2022. – 106с.

ПРОМЕНЕВА ТЕРАПІЯ

Вступник має продемонструвати знання діагностики захворювань внутрішніх органів людини за допомогою комплексу променевих методів дослідження з метою удосконалення надання діагностичної допомоги та променевої терапії пухлинних і непухлинних захворювань.

Вступник має володіти знаннями:

- Організація радіологічної служби
- Фізичні основи та технічне забезпечення променевої терапії
- Радіобіологічні основи радіаційної безпеки у променевої терапії
- Гігієнічні основи радіаційної безпеки у променевої терапії
- Методи променевої терапії злоякісних пухлин та передпроменева підготовка
- Променева терапія пухлин органів голови та шиї
- Променева терапія пухлин органів грудної клітки
- Променева терапія пухлин органів малого тазу
- Променева терапія гемобластозів
- Променева терапія пухлин інших локалізацій
- Променева терапія непухлинних захворювань
- Новітні технології в променевій терапії
- Реакції та ускладнення після променевої терапії

Рекомендована література

1. Безродний Ю. та ін. Україно-англійсько-російський тлумачний словник з радіології. – Київ: Фенікс, 2008. – 318 с.
2. Вибрані лекції з клінічної онкології / За ред. Бондаря Г.В. – Донецьк: Кальміус, 2010. – 582 с.
3. Вибрані лекції з радіології / За ред. Пилипенка М.І. – Харків, 2012. – 102 с.
4. Лазар Д.А., Мечев Д.С., Розуменко В.Д, Чеботарьова Т.І. Променева терапія пухлин головного мозку. – Київ: Медицина України, 2010. – 170 с.
5. Медведєв В.Є. Шишкіна В.В., Чеботарьова Е.Д. Трацевський В.В. Відомча інструкція по лікуванню радіоактивним йодом раку щитовидної залози у дітей, підлітків та осіб молодого віку. – К., 1997. – 15 с.
6. Наказ МОЗ України № 340 від 28.11.97 "Про удосконалення організації служби променевої діагностики та променевої терапії". 24
7. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ – 97). – К., 1998. – 135 с.
8. Радіаційна медицина / За ред. Лазаря А.П. – К.: Здоров'я, 1993. – 224 с.
9. Радіологія: Променева терапія / За ред. Ткаченка М.М. – Київ: Книга-плюс, 2012. – С. 53-105.
10. Рак в Україні, 2010–2011: Захворюваність, смертність, показники діяльності онкологічної служби // Бюлетень Національного канцер-реєстру України. – К., 2012. – № 13. – 94 с.
11. Стандарти діагностики і лікування онкологічних хворих / За ред. Щепотіна І.Б. – Київ, 2007 (доп. 2010). – 198 с.
12. Шалімов С.О. та ін. Раціональна фармакологія в онкології. – Київ, 2007. – 68 с.
13. Pares C., Brady L. Principles and practice of radiation oncology. – New York, 2008. – 1876 p.

ПСИХІАТРІЯ

Вступник має продемонструвати знання етіології, патогенезу, клініки, діагностики, терапії та профілактики психічних та поведінкових розладів, реабілітація і соціальна адаптація осіб з психічними і поведінковими розладами та організація психіатричної допомоги.

Вступник має володіти знаннями:

- 1) основні етіологічні фактори та патогенетичні механізми, що призводять до маніфестації та загострення психічних розладів; знання основних і додаткових симптомів та класифікації психічних та поведінкових розладів, типів їх перебігу та кінцевих станів.
- 2) основні групи та класи психофармакологічних засобів, показання та протипоказання до їх застосування, а також побічні ефекти та ускладнення психофармакотерапії.
- 3) основні методи немедикаментозного лікування, профілактики та реабілітації осіб з психічними і поведінковими розладами.
- 4) діагностування невідкладних станів та визначення тактики лікування психічних розладів;
- 5) встановлення попереднього та клінічного діагнозу;
- 6) визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

Рекомендована література

1. Психіатрія і наркологія: підручник / Г.Т. Сонник, О.К. Напрєєнко, А.М. Скрипніков та ін.; за ред. О.К. Напрєєнка. – 3-є вид., випр. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 424 с.
2. Закон України "Про психіатричну допомогу" в редакції від 20.12.2018р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14>
3. Флесснер К.А., П'ячентіні Д.С. Клінічний посібник із психічних розладів у дітей та підлітків: покрокове керівництво з лікування. – Галицька видавнича спілка, 2021 – 750 с.
4. Психопатологічні синдроми: класифікація та різновидності: Навч. посібник/ Білобрівка Р. І., Рахман Л. В., Панас А. Р. та ін. – Львів. В-во "Новий Світ-2000", 2021. – 72с.
5. Наркологія: Національний підручник (під ред. Сосіна І.К., Чуєва Ю.Ф.). – Х.: Колегіум. – 2014. – 1500 с.
6. Чабан О.С. Невідкладна допомога в психіатрії та наркології. Посібник / О.С.Чабан, О.О.Хаустова, Я.М.Несторович. – К.: Мед книга, 2010. – 128 с.
7. Introductory Textbook of Psychiatry / D. W. Black, N. C. Andreasen. - 7th Edition. - American Psychiatric Publishing, 2020. – pp.638. ISBN 978-1-61537-312-3
8. Oxford Handbook of Psychiatry / D. Semple, R. Smyth. – 4 edition. – OUP Oxford, 2019. – pp.1200.

СЕРЦЕВО-СУДИННА ХІРУРГІЯ

Вступник має продемонструвати знання про анатомічну будову та фізіологію серця та судин, методи інструментальних обстежень пацієнтів із патологією серця та судин, вивчення етіологічних чинників та патогенетичних змін в організмі пацієнта з патологією серця та судин, клінічні вияви цих хвороб, алгоритми медикаментозного та хірургічного лікування патології серця та судин.

Вступник має володіти знаннями:

- анатомічну будову, особливості кровопостачання та фізіологію серця, будову клапанів серця;
- будову артерій та вен, їх топографічне розташування в різних ділянках тіла;
- патофізіологічні зміни в організмі пацієнтів із патологією серця, хворобами артерій та вен;
- основні методи лабораторних (біохімічні, коагуляційні, ліпідного обміну крові) та інструментальних досліджень в серцево-судинній хірургії, особливості методів візуалізації патологічних змін в серці та судинах: ультрасонографія артерій та вен,

ехокардіографія, ангиографія, комп'ютерна томографія, магнітнорезонансна томографія, сцинтиграфія міокарда, комп'ютерно томографічна ангиографія;

- головні переваги, недоліки та діагностичні можливості цих методів інструментальних досліджень;
- етіологію, патогенетичні особливості, клінічні вияви, діагностичні та диференціально-діагностичні ознаки хвороб серця та судин, покази до операційного лікування;
- тактика та стратегія хірургічного лікування цих пацієнтів, конвенційні та малоінвазійні операційні втручання на серці, артеріях та венах;
- сучасні напрямки, рекомендації та алгоритми лікування патології серця та судин.

Рекомендована література

1. Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г. Хірургія, Том II: підручник. – Дніпропетровськ: РВА Дніпро-VAL, 2007. — 628 с.
2. Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г., Шидловський В.О. Хірургія, Том I: підручник. – Дніпропетровськ: РВА Дніпро-VAL, 2006. — 618 с.
3. Захараш М.П., Пойда О.І., Кучер М.Д. Хірургія: підручник. – К.: Медицина, 2006. – 656 с.
4. Клінічна хірургія / За ред. Л.Я. Ковальчука, В.Ф. Саєнка, Г.В. Книшова. – Тернопіль: «Укрмедкнига», 2000. – 504 с.
5. Практична гастроентерологія: Сучасна тактика й алгоритми ведення хворих з основними гастроентерологічними захворюваннями і синдромами : посібник для лікарів / В.Г. Передерій, С.М. Ткач. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 736 с.
6. Хірургічна гастроентерологія: Навчальний посібник / М.П. Павловський, Н.І. Бойко, С.М. Чуклін та ін. – Львів: «Кварт», 2010. – 432 с.
7. Хірургічні хвороби: Підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / П.Я. Чумак, А.Я. Кузнецов, М.О. Рудий, О.П. Ковальов. — Т.: ТДМУ: Укрмедкнига, 2006. — 487 с.
8. Хірургія: підручник (5-е видання)/ О.Ю. Усенко, Г.В. Білоус, Г.Й. Путінцева. — 5-е видання. - Київ: ВСВ "Медицина", 2021. - 416 с.
9. Хірургія: підручник / За ред. Л.Я. Ковальчука. – Тернопіль: ТДМУ, 2010. – 1056 с.
10. Хірургія: у 2-х томах / С.О. Бойко, О.О. Болдіжар, П.О. Болдіжар, Ф.В. Горленко, Н.Б. Губергіц та ін. - Вінниця: Нова Книга, 2019. - 704 с.

СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА

Вступник має продемонструвати знання соціальних, медичних, і економічних заходів щодо забезпечення оптимального рівня здоров'я населення і його активного довголіття.

Вступник має володіти знаннями:

- про стан здоров'я населення та процесів його відтворення;
- визначення медичної та соціально-економічної значимості хвороби, її місце в структурі патології населення;
- про закономірності поширення хвороб в часі (за роками, місяцями тощо), на різних територіях та серед різних груп населення (вікових, статевих, професійних тощо);
- виявлення причин та умов, що визначають поширеність хвороб;
- розробки рекомендацій, щодо оптимізації профілактики;
- розробки напрямків оздоровлення населення та визначення принципів системи охорони здоров'я, його теоретичних та організаційних основ;
- аналіз діяльності органів та закладів охорони здоров'я, створення їх раціональних структур і наукове обґрунтування найбільш доцільних форм організації роботи, проведення реформування та реструктуризації.

Рекомендована література

1. Методи соціальної медицини /Під заг.ред. О.М. Очередька, О.Г. Процек. – Вінниця: Тезис, 2007.- 410с

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / Під заг. ред. Ю. В. Вороненка, В. Ф. Москаленка. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. – 680с.
3. Диспансеризація в діяльності лікаря та медичного закладу: навчальний посібник / О. М. кречотень, Г. С. Черешнюк. – Вінниця: Нілан ЛДТ, 2014. – 276с.
4. Правове забезпечення процесу оформлення лікарем основної обліково-звітної документації медичного закладу: навчальний посібник / За ред. Руденя В. В. – Львів, 2010. – 630с.
5. Стратегічні цільові орієнтири нової Європейської політики «Здоров'я 2020» та шляхи її досягнення в Україні / В. Ф. Москаленко, Т. С. Грузєва, Л. І. Галієнко, Г. В. Іншакова. – Харків, 2013. – С. 125-137
6. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідеміологічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України, 2015 рік / за ред. Шафранського В. В.; МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». – Київ, 2016. – 452 с.
7. Біостатистика / підручник за заг.ред В.Ф.Москаленка. – К.: Книга плюс, 2009.– 184 с.
8. Громадське здоров'я: підручник для студ. вищих мед. нав. закладів / В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузєва, [та ін.]. – К.:ВД «Авіцена», 2012. – 560 с.: іл.
9. Економіка охорони здоров'я: підручник / В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, В.В. Таран та ін.; під ред. В.Ф. Москаленка. – Вінниця: Нова Книга, 2010. – 288 с.
10. Збірник тестових завдань до державних випробувань з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я / за ред В.Ф. Москаленка, В.Г. Бардова, О.П. Яворовського. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 200 с.
11. Лехан В.М., Вороненко Ю.В.та ін. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань (для ВМНЗ III - IV рівнів акредитації). Дніпропетровськ, Київ.- 2004.
12. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.
13. Москаленко В.Ф., Грузєва Т.С., Іншакова Г.В. Право на охорону здоров'я у нормативно-правових актах міжнародного та європейського рівня. – Контраст, 2006.– 296 с.

СУДОВА МЕДИЦИНА

Вступник має продемонструвати знання з організаційно-процесуальних основ судово-медичної експертизи, з основ судово-медичної травматології, токсикології, експертизи речових доказів; вироблення у студентів вміння використовувати на практиці дані судово-медичної експертизи для вирішення питань, що виникають в правовій діяльності; засвоєння базових теоретичних положень судової медицини, оволодіння практичними навичками, які необхідні для правильного використання речових доказів біологічного походження в розслідуванні та попередженні кримінальних правопорушень.

Вступник має володіти знаннями:

- законів, спрямованих на охорону недоторканості особистості в Україні;
- положень українського законодавства про судово-медичну експертизу, права, обов'язки та відповідальність медичних працівників за професійні правопорушення, а також основні закони, які регулюють діяльність медичних працівників;
- сучасних наукових даних з основних розділів судової медицини, а також використання методів дослідження об'єктів судово-медичної експертизи (експертиза трупів, живих осіб та речових доказів)

Рекомендована література

1. Судова медицина. Медичне законодавство: у 2 книгах. - Книга 1. Судова медицина: підручник (ВНЗ IV р. а.) / Б. В. Михайличенко, В. А. Шевчук, С. С. Бондар та ін.; за ред. Б. В. Михайличенка. 5-е вид. Київ : «Медицина», 2017. 448 с.

2. Судова медицина : Підручник / В. Д. Мішалов, Т. В. Хохолева, В. Т. Бачинський, В. В. Войченко, Г. Ф. Кривда, Є. Я. Костенко [за загальною редакцією В.Д.Мішалова]. Чернівці: "Місто", 2019. 574 с.
3. Судова медицина : Підручник / О. І. Герасименко, А. Г. Антонов, К. О. Герасименко та ін. ; за ред. Герасименка О. І. - 3- є вид. переробл. та доповн. К. : КНТ, 2018. 630 с.
4. Судова медицина та психіатрія : навч. посіб. / [Кікінчук В. В., Лозова С. М., Гусєва В. О. та ін.] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019. 184 с

ТРАВМАТОЛОГІЯ ТА ОРТОПЕДІЯ

Вступник має продемонструвати знання з профілактики травматизму і ортопедичних захворювань, організації травматологічної і ортопедичної допомоги в Україні, методику обстеження травматологічних хворих, діагностики і лікування хворих з пошкодженнями і захворюваннями опорно-рухового апарату, а також ознайомитись з основами відновлення працездатності і визначення трудового прогнозу.

Вступник має володіти знаннями:

- травматологія та ортопедію як науку про здорову і хвору людину з захворюваннями та травмами опорно-рухового апарату;
- анатомо-фізіологічні особливості та методику обстеження органів опорно-рухового апарату у пацієнтів різного віку;
- фактори розвитку та особливості вроджених та набутих захворювань апарату руху та опори у дорослих, дітей та підлітків;
- особливості діагностики та диференціальної діагностики захворювань опорно-рухового апарату у дорослих, дітей та підлітків;
- особливості надання допомоги дорослим, дітям та підліткам з травмами опорно-рухового апарату;
- особливості ведення та реабілітації пацієнтів з травмами та захворюваннями в тому числі дітей та підлітків.

Рекомендована література

1. Травматологія та ортопедія: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів / за ред. Голки Г.Г., Бур'янова О.А., Климовицького В.Г.- Вінниця: Нова Книга, (Укр.) 2014. – 416 с.
2. Дитяча ортопедія: навчальний посібник з ортопедії та травматології для сімейних лікарів, хірургів, травматологів (друге переглянуте видання) / за ред. проф. І.Б.Зеленецького, М.І.Хвисюк, С.Д.Шевченко, Г.Г.Голка, О.О.Ніжегородцев – Х.: Вид-во АТ «Харківформвидав», 2018. – 347 с.
3. Атлас бойової хірургічної травми (досвід антитерористичної операції/ операції об'єднаних сил). Під загальною ред. В.В. Цимбалюка.- Харків: Колегіум, 2021. 385 с.
4. Лікування поранених з бойовими травмами кінцівок (за досвідом АТО/ООС). Під загальною ред. В.В. Цимбалюка.- Київ .-2020.-190 с.
5. Traumatology and orthopedics: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів / за ред. Голки Г.Г., Бур'янова О.А., Климовицького В.Г.- Вінниця: Нова Книга, (Англ.) 2018. – 400 с.

УРОЛОГІЯ

Вступник має продемонструвати знання термінології, діагностичних та лікувальних прийомів в медичній діяльності пов'язаній із наданням кваліфікованої медичної допомоги хворим на весь спектр захворювань органів сечостатевої системи з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта та його ставлення до хвороби; плану обстеження урологічного хворого та інтерпретації результатів дослідження, наданням долікарняної лікувально-профілактичної та санітарно-

профілактичної допомоги, першої термінової медичної допомоги при гострих захворюваннях і нещасних випадках.

Вступник має володіти знаннями:

- алгоритму діагностичного процесу в клінічній практиці загалом, та в умовах урологічного стаціонару зокрема;
- інтерпретувати результати досліджень біологічних середовищ в процесі діагностики гострих та хронічних захворювань органів сечостатевої системи;
- лікування гострих та хронічних захворювань органів сечостатевої системи;
- профілактика гострих та хронічних захворювань органів сечостатевої системи та фактори ризику.
- надання невідкладної допомоги із застосуванням правил професійної етики і деонтології.

Рекомендована література

1. Пасечніков С.П., Зайцев В.І. Урологія для сімейного лікаря (довідник лікаря) // К.: ТОВ «Бібліотека «Здоров'я України», 2013.- 248 с.
2. Пасечніков С.П., Возіанов С.О., Лісовий В.М. та ін./ За ред. С.П.Пасечнікова. Урологія: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів ІУ рівня акредитації // Вид. 2-ге, випр. і доповн.- Вінниця: Нова книга, 2015.- 432 с.
3. Пасечніков С.П., Зайцев В.І. Сучасні проблеми урології у практиці сімейного лікаря: довідник лікаря // Київ: ТОВ «Бібліотека «Здоров'я України», 2015.- 126 с.
4. Урологія / за ред. С.П.Пасечнікова.- Вінниця: Нова Книга, 2013.- 432 с.
5. Стусь В.П., Пасечніков С.П. Урологія (практичні навички для лікарів-інтернів) / Навчально-методичний посібник.- Дніпропетровськ: ТОВ «Акцент ПП», 2015.- 282 с.

ФТИЗИАТРИЯ

Вступник має продемонструвати знання з фтизіатрії, оволодіння сучасними методами діагностики, диференціальної діагностики, лікування, профілактики туберкульозу, формування здатності використовувати знання, уміння, навички для вирішення різних задач професійної діяльності лікаря в галузі охорони здоров'я.

Вступник має володіти знаннями:

- визначати клінічні форми туберкульозу і формулювати клінічний діагноз відповідно до класифікації;
- виявляти і направляти на обстеження осіб з підвищеним ризиком захворювання на туберкульоз.
- призначати стандартні схеми лікування хворим на туберкульоз органів дихання;
- діагностувати туберкульоз слизової оболонки порожнини рота, підщелепних і шийних лімфатичних вузлів та кісток щелепи;
- призначати стандартні схеми лікування хворим на туберкульоз органів дихання;
- проводити і аналізувати результати внутрішньошкірної проби Манту з 2 ТО ППД-Л;
- оцінити результати рентгенографії кісток щелепи;
- діагностувати невідкладні стани у хворих на туберкульоз та надавати їм екстрену допомогу;
- здійснювати протиепідемічні заходи в сім'ї, де є хворий – бактеріовиділювач.

Рекомендована література

1. Фтизіатрія. Підручник для студентів медичних вузів / Мельник В.П., Панасюк О.В., Разнатовська О.М. - Видавництво: Книга плюс. – 2022. – 302 с.
2. Фтизіатрія. Національний підручник /В.І. Петренко, Л.Д. Тодоріко, Л.А. Гришук та ін.. За ред. В.І. Петренка.- К. :ВСВ «Медицина» .- 2015.- 472 с.
3. Фтизіатрія (навчальний посібник) За ред. В.П.Мельника, І.Г. Ільницького – Київ – Львів:2008.- 304 с.

4. Фтизіатрія. Підручник для студентів медичних вузів / За ред. проф. Мельника.- Київ:Софія-А. 2008.-296 с.
5. Фтизіатрія. Підручник/ За ред. В.І. Петренка.- Вінниця: Нова книга.- 2006.- 504 с.
6. Фтизіатрія (збірник завдань для тестового контролю знань) за ред. В.М. Москаленка, В.І. Петренка. Вінниця: Нова книга.- 2005.- 246 с.
7. Підручник “Туберкульоз” за ред. проф. І.Т. П’ятночка.- Тернопіль: Укрмедкнига.- 2005. – 280 с.
8. Бліхар Є. Фтизіатрія: Підручник.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2002.- 372 с.
9. Фтизіатрія: Навчальний посібник українською та англійською мовами / І.Т.П’ятночка, С.І.Корнага, В.І.П’ятночка.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2002.- 260 с.

ХІРУРГІЯ

Вступник має продемонструвати знання з етіології, патогенезу, клінічного перебігу, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, реабілітації хворих з хірургічною патологією, надання невідкладної допомоги при екстрених та невідкладних станах.

Вступник має володіти знаннями:

- основні етіологічні та патогенетичні фактори, різні клінічні варіанти та ускладнення, діагностично-лікувальний алгоритм надання медичної допомоги, показання та протипоказання до оперативних втручань в абдомінальній хірургії;
- надання першої медичної допомоги при різноманітних хірургічних ускладненнях в абдомінальній хірургії;
- діагностики і диференційної діагностики при синдромі гострого живота;
- основні етіологічні та патогенетичні фактори, різні клінічні варіанти та ускладнення, діагностично-лікувальний алгоритм надання медичної допомоги, показання та протипоказання до оперативних втручань у наступній категорії пацієнтів: пацієнтів з вогнепальними, мінно-вибуховими травмами, іншої патологією, що виникає при дії високо-енергетичної зброї інших станах військової хірургії; у пацієнтів з торакальною хірургічною патологією, у пацієнтів з судинною хірургічною патологією, пацієнтів з хірургічною патологією залоз внутрішньої секреції;
- надання першої медичної допомоги при різноманітних хірургічних ускладненнях в військовій, грудній, серцевій, судинній, ендокринній хірургії;
- діагностики і диференційної діагностики при різних варіантах патології в військовій, грудній, серцевій, судинній, ендокринній хірургії.
- діагностики і диференційної діагностики при різних варіантах патології в нейрохірургії, дитячій хірургії, анестезіології
- застосування методів діагностики, алгоритми консервативного та оперативного лікування хірургічних захворювань травної системи серцево-судинної та дихальної систем в залежності від симптомних та синдромних особливостей їх клінічних проявів
- щодо підходів до диференціальної діагностики захворювань органів черевної порожнини, заочеревинного простору та грудної порожнини;
- фактори ризику виникнення ускладнень захворювань травної системи серцево-судинної та дихальної систем
- обстеження хірургічного хворого та оформлення результатів у відповідній медичній документації.

Рекомендована література

1. Хірургія : підручник / [Я. С. Березницький О. В. Білов, Л. С. Білянський Х50 та ін.] ; за ред. Я. С. Березницького. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 528 с.
2. Хірургія: у двох томах. / за ред. Кондратенко П.Г., Русин В.І. // Вінниця: Видавництво «Нова Книга» 2019.
3. Sabiston Textbook of Surgery. Elsevier 2016. eBook ISBN: 9780323401630

4. Greenfield's Surgery: Scientific Principles and Practice Sixth Edition. ISBN-13: 978-1469890012
SCHWARTZ'S PRINCIPLES OF SURGERY 2-volume set 11th edition 11th Edition. ISBN-13:
978- 1259835353
5. Практикум з хірургії [Текст] : навч. посіб. / Модуль 1: абдомінальна хірургія. - 2-ге вид.,
переробл. та допов. - К. : Асканія, 2012 .
6. Шаповал С. Гнійно-септична хірургія. Навчальний посібник. «Медицина», 2019. -192 с. 3.
Ендоскопічна хірургія. Навчальний посібник. за ред. В.М. Запорожана, В.В. Грубніка.
«Медицина», 2019.-592 с